

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De mutatione mundi Cap. xvii

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

est, a causa factum esse necesse est. Causam igitur & creatorem uniuersi qui sit inuenire difficile est, & cum inueneris, in uulgus ædere impossibile. Et post pauca. Sic igitur rationem sequentes, nephās est dicere animatum hunc mundum ac uere mentalem a dei prouidentia non esse factum.

De Luminaribus. CAPVT. XVI.

Rursus cum Moses Solem & Lunam & cæteras stellas a deo productas ostendit. Et dixit deus inquit, Fiant luminaria in firmamento cæli, & sint in signa & in tēpora. Et fecit deus duo luminaria magna, & posuit ea in firmamento cæli, & Stellas. Similiter Plato quoq; dicit, a uerbo & mente diuina Solem & Lunam, & alias quinque stellas cognominatas erraticas ad generationem temporis facta esse. Quorum corpora deus fecit & posuit in circulis. Diligenter igitur considera quod dicit a uerbo & mente diuina. Illis enim uerbis quoq; ipsis consentaneum est, qd Psalmista dicit. Verbo domini cæli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eorū. Deinde cum Moses in firmamento positas stellas dixerit, eadem uoce Plato usus in circulis posuit inquit. Ad hæc per singula scripta dicit, Et uidit deus qd bonum. Et summam repetens. Et uidit deus omnia, & ecce bona ualde. Plato autem, sibi unus est inquit iste mūdus, & creator bonus. Et rursus. Hic optimus effectuum, ille optima causarum.

De mutatione mundi. CAP. XVII.

Praterea de consumatione & mutatione mundi aperte & magna uoce scriptura prædicante. Quia complicabitur cælum sicut liber. Et rursus. Erit cælum nouum, & terra noua. Audi quomodo Plato etiam hoc dogma comprobauit in Timeo dicens. Constituit cælum uisibile atq; tangibile, & propter hæc, & ex istis, & talibus, & ex quattuor numero mundi corpus factum est, proportionem conueniens, a cæteris omnibus indissolubile, præter q̄ ab eo, qui colligauit. Et post pauca. Tempus igitur cum cælo factum est, ut simul facta, simul etiam dissoluantur, si quando solutio quedam ipsorum fiet. Et post pauca subiicit. Quod ligatum est, solubile est: quis si bene aptatum beneq; ligatum soluere uult, bonus nō sit. Quare inquit deo attribuens uerba. Dij quorum ego
creator

creator ac pater sum, quoniam facti estis, immortales quidem non eritis, nec dissolubiles omnino. Non ergo dissoluemini, nec in mortem deducemini, maiore uinculo colligati. Et in libro de republica hoc inquit. Vniuersum aliquando quidem ipse deus conuoluit, aliquando autem dimittit, cum circulationes convenientis mensuræ tempus habuerit. Nonnunquam autem casu in contraria circūducitur, cum animal sit, & prouidentiam ab eo qui fecit, in principio sumpsit. Cælum enim corporeum est, quare absq̄ imitatione peritū esse impossibile est. Circulariter autem motum, minimam sui motus habet imitationem, nihil autē potest se ipsum semper uolūtere præter corpus, quod omnium quæ mouentur habet principatum, quod nullo modo potest, modo sic, modo aliter moueri. Ex quibus omnibus non oportet hunc mundum a se ipso uolui semper cedere, nec a deo binas & contrarias uoluntiones accepisse, nec quidem a duobus dijs inter se discedētibz, sed sicut modo dictum est, aliquando, quod a diuina causa ducitur uitam rursus cōsecutus, immortalitatemq̄ a creatore super iniunctam, aliquando autem cum dimissus fuerit, per se ipsum uolui tempore quo dimittitur, quoniam cum maximus sit, ac æqualissimi ponderis, minimo nixu mouetur, multa annorum milia uoluit. Omnium igitur, quæ mirabiliter accidunt, hæc uniuersi circulatio causa est, quæ aliquando sicuti nunc uoluitur, aliquando in contraria. Maximas igitur tunc mutationes fieri putandum, ac multas corruptiones animalium, interitus hominum, & alia noua atq̄ inaudita.

Quod resurrecturos mortuos etiā concedit, nō aliunde
q̄ ab Hebræis Plato discere potuit. CAP. XVIII.

Rogressus deinde aliquantulum, mortuos reuicturos dicit, quod nescio unde iam aliunde quā a Iudaica scriptura intellexerit. Ferebatur inquit a priscis illis eos, qui in ultima circulatione moritūne uicinos, futuro tempore in prima rursus resurgere, ac ab eiusmodi hominibus multa nobis nuntiata esse, q̄ nunc uulgo non recte falsa putantur. Consequens enim est hos senes ad puerorū rursus naturam conuerti, & mortuos qui iacent in terra, rursus tunc esse reuicturos generationem sequentes, quæ in contraria reuoluit, nisi quos deus in aliam conditionem tra-

duxerit